

EL GERMÀ PETIT

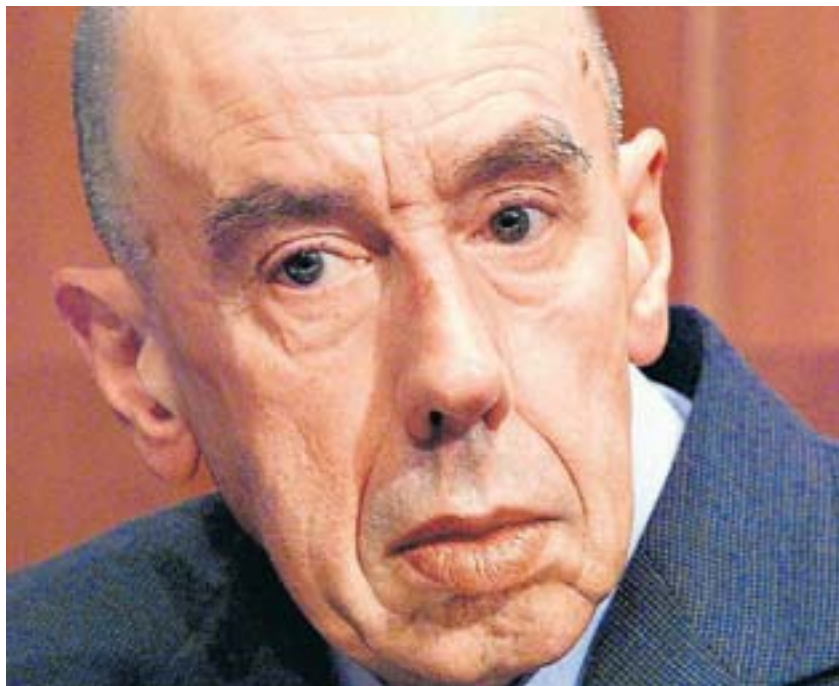
JORDI SUNYER
PERIODISTA

El gas, la llet, Martí i Pol

Dins del circuit de les llibreries de vell, hi ha unes quantes obres futbolístiques, de les quals circulen pocs exemplars, que són clar objectiu dels bibliòfils. El *Llibre d'or del futbol català*, del 1928 i amb ressenyes històriques trilingües, és un dels més buscats. Hi ha, però, volums més desconeguts que reserven, sovint, els detalls més curiosos. El 1951, un editor madrileny, Ángel Rodríguez, va coordinar una voluminosa obra de mil dues-centes pàgines, sota supervisió federativa, de títol *Fútbol: historia, organización, equipos*. La història de centenars de clubs, dividits geogràficament, hi té cabuda. El pròleg genera un calfred: reproduïx una desafiant imatge del general Moscardó sobre les ruïnes d'un claustre. Però, després, l'apartat dedicat a la Federació Catalana recull qüestions, si més no, poc recordades, com l'existència d'un equip gasós i un de lacti.

El 1944, al carrer de Ginebra, de la Barceloneta, es va fundar la Unión Deportiva Gas. "*Formado por productores de la industria del gas*", diu l'obra, "*sólo pueden formar parte del Club aquellos que realmente presten sus servicios en aquella industria, nutriendo los socios protectores los familiares de aquellos*". El Gas, que vestia samarreta blava i pantalons blancs, va debutar amb una generosa victòria per 6 gols a 5 contra un equip del Centre Cultural de la Creu Roja. Un dels seus entrenadors va ser Manuel Rosalén, antic defensa internacional del Barça que, en retirar-se, va defensar un escut "*con un balón en el lado izquierdo, un gasómetro al lado derecho, y las iniciales UDG*".

Tres anys després, en un entresòl del carrer d'Aragó cantonada passeig de Sant Joan, un grup de persones vinculades al sector lacti creaven el Club de Fútbol Lácteas, "*para su personal obrero*". Com era d'esperar, "*su bandera es blanca y los colores del equipo, los mismos. Su*

Miquel Martí i Pol, el setembre del 1999. JULIÁN MARTÍN / EFE

escudo tiene un balón y una botella de leche sobre el emblema de Barcelona, con los símbolos de la industria y el comercio". L'obra recull el debut en un amistós contra el Club Deportivo Tritón (2-2), la participació en tornejos federats des del mateix any de la fundació i la creació, fins i tot, d'un equip infantil.

De fet, si jutgem pels clubs llistats a l'obra, la presència de representants de fàbriques o de sectors productius en les Lligues federades de l'època era comuna. El cas més notori és, segurament, el de l'Espanya Industrial, fundat el 1934 com a equip d'obriers i que, el 1956 i ja com a Club Deportivo Condal, va arribar a Primera Divisió. Si ens endinsem en els campionats regionals, però, trobem més equips fabrils, com la Sociedad Deportiva La Maquinista i la Sección Deportiva Tecla Sala e Hijos, un dels equips que figuren en la prehistòria de l'actual Centre d'Esports l'Hospitalet, format per treballadors de la fàbrica hospitalenca del mateix nom. L'empresa tenia una altra factoria a Roda de Ter, recordada com La Bla-

va pels veïns de la població i immortalitzada per Miquel Martí i Pol, que hi va ser enllaç sindical. Descobrim conjunts de colònies tèxtils, com la Unión de Cooperadores La Flora de la Colònia Sedó d'Esparreguera, o els clubs de la Colònia Valls, propera a Manresa, i de la Colònia Güell, a Santa Coloma de Cervelló. Fins i tot hi va haver equips d'institucions, com el de la Diputació de Barcelona, fundat el 1947.

No són els únics detalls que resulten simpàtics. L'obra distingeix entre camps oberts i tancats. A Sabadell van congregar el Club de Fútbol Cruz Alta, el Club de Fútbol Europa i el Club de Fútbol España: "*Su bandera es encarnada, y el escudo, un león, significa la furia española*". I hi ha entitats amb noms gairebé humorístics, com el Club Deportivo Alegría, amb seu al Poblenou, o el Club de Fútbol Trompeta, localitzat al passatge Prunera, prop del Paral·lel.

Ja fa més de mig segle, i com ha estat sempre, la història del futbol català l'escrivien els més grans i els més humils.